GAZETA KRAKOWSKA

Nro 44.

Z KRAKOWA DNIA 1 CZERWCA 1825 ROKU WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 23 Maia.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król powrócił dnia wczorayszego do tuteyszey stolicy, z przedsięwziętego obiazdu Woiewództw.

MOWA
JW. MOSTOWSKIEGO,
Ministra Spraw Wewnętrznych i Policyi, miana na pierwszey Sessyi Seymowey w Izbach złączonych, dnia 13 Maia 1825 roku.
(Dokończenie.)

WOYNA.

Jeśli wdzięczność narodowa towarzyszyła ukrztałceniu i skorym postępom naszego teraźnieyszego składu woyskowego, rownie się ona należy wytrwałości i nieprzerwanym staraniom, które zdołały utrzymać go ciągle na tym samym wysokości stopniu. Wzbogacone iuż własnemi przykładami i ponawianem zadowoleniem Monarchy, Woysko Polskie pod sprawą Naczelnego Wodza swoiego, bezustannie przyswaia wszelkie udoskonalenia od talentu wykryte, doświadczeniem stwierdzone.

Stopniowo otrzymane ulepszenia w części administracyyney i zaprowadzona dobrze zrozumiana oszczędność, podały środki dostarczenia w ciągu lat ostatnich znacznym nakładem łożonym na instytucyie nader użyteczne, iako to: na korpus kadetów w Kaliszu oddany teraz pod zarząd woyskowy, a w którym się kształci przeszło 200 młodzieńców; szkoła applikacyyna w Warszawie przeznaczona naukom wyższego rzędu, szkoła podchorążych piechoty i iazdy, szkoła officerow artylleryi i saperów, batalion weteranów czynnych, korpus pociągu, 4 kompanie poprawcze, korpus rakietników; roboty około twierdz; nabycie wystawienie albo naprawa obszernych budowli woyskowych, które przyozdabiaiąc stolicę i wiele miast Królestwa, ochroniły ich mieszkańców od kwaterunku, a które iuż w roku 1823 mieściły 20,000 ludzi i 5000 koni. Wydatki ku temu iako też na uzupełnienie wszystkich korpusów zostały uskuteczniene bez żadnego zwiększenia funduszów w budżecie wyznaczonych. Urządzenia tyczące się zaciągu woyskowego są przeyrzane i ulepszone, tak dalece, iż zapobiegaią wszelkiego rodzaiu nadużyciom. Podoficerowie i żołnierze, którzy sto-

sownie do prawa lata swoie wysłużyli, otrzymuią w czasie oznaczonym, gdy tego żądaią, uwolnienie od służby. Z tem wszystkiem, ci, ktorzy przez nawyknienie lub iey znaiomość, mogą dać użyteczne przykłady młodym swoim towarzyszom broni, i którzy pragną pozostać w służbie nad czas przepisany, otrzymuią Belki iako zaszczytną oznakę, oraz powiększenie żołdu zastosowane do czasu ich służby. Urządzenie to zachowało woysku znaczną liczbę żołnierzy zalecaiących się gorliwością i zdolnością; podczas kiedy zasłużony od głos sprawiedliwości i bezstronności w tem wszystkiem co dotycze porządku woyskowego; ściąga wielką liczbę ochotników wszelkich klass, nieustannie się przedstawiaiących do umieszczenia w szeregach.

Oycowska baczność nad rozmaitemi oddziałami służby, wysiliła troskliwość swoią w zarządzie szpitali woyskowych. Główny lazaret Warszawski, godny pod każdym względem bydź policzonym pomiędzy nayznakomitsze tego rodzaiu zakłady w Europie, wystawia wzór dokładnego leczenia, porządku, ochędostwa i staranności dla chorego żołnierza. Szpitale pułkowe, infirmeryie szkół woyskowych i twierdz, na podobne zasługuią pochwały. Staraniem Kommissyi Rządowey Woyny, służba ich w ogólności znacznie się udoskonaliła przez ustanowienie szkoły chirurgiczney przy szpitalu głównym Warszawskim; w ktorey synowie żołnierscy praktycznie się sposobią; dostarczenie temuż lazaretowi i korpusom woyska dobrych instrumentów chirurgicznych, w kraiu pod dozorem biegłych wyrobionych, założenie warsztatu bandażów i szarpii, zaprowadzenie machin fumigacyynych; nakoniec przez udzielenie z kassy woyskowey zasiłku kilku chirurgom, i ułatwienie im przez to sposobności dalszego doskonalenia się w Uniwersytecie Warszawskim.

Gdy doświadczenie wykazało, iż żołnierz utrzymuiący się z żołdu, naylepiey swoie potrzeby zaspokaia; gdy oprócz tego staranie Władzy o iego dobry byt we wszelkich szczegołach, nigdy nieustaie; ztąd wynikło, iż duch porządku i karności ustala się we wszystkich korpusach; liczba popełnionych przestępstw ciągle się zmnieysza, a zbiegostwo co rok rzadszem się staie.

Zebranie woyska w roku 1823 pod Brześciem, znaczne sprowadziło korzyści właścicielom, na przechodzie i w okolicy zebrania mieszkaiącym, którzy przez to zyskali dogodną sposobność spieniężenia płodów swoich. Ponawianie podobnego zebrania w różnych okolicach Królestwa będzie dobrodzieystwem dla mieszkańców. Dostawa dla woyska sukien w kraiu wyrobionych, szczególnie się także do wzrostu i kwitnięcia rękodzielni naszych przyłożyła. Jest to w istocie haracz, ktory przestaliśmy opłacać obcym; a spodziewać się należy że tkanie płocien kraiowych nabierze wkrótce przy staraniu i zachęceniu administracyi, rozwinięcia i udoskonalenia dosyć widocznego, aby w nie woysko mogło bydź z dogodnością zaopatrzone. Materyiały żelazne używane w fabrykach i warsztatach woyskowych, pochodzą z kuźni narodowych; iako też i cynk walcowany, ktorego administracyia woyskowa doświadcza na pokrycie dachow i wyrabianie gzymsow; użycie

zalecaiące się coraz więcey swoią trwałością, i otwieraiące nowy odchód kruszcowi obficie z ziemi Polskiey dobywanemu.

Kommissyia Rządowa Woyna, założyć kazała fabrykę instrumentów matematycznych na użytek artyleryi i korpusu inżynierów, oraz warsztatow kowalskich, stelmachskich, kołodzieyskich stolarskich i tym podobnych, które dostarczaią woysku narzędzi i innych przedmiotów potrzebnych, a nadaią razem robotnikom łatwość do gruntownego usposobienia się w rozmaitych rzemiosłach.

Obok użyteczności, nie zaniedbano uprzyiemnienia. Tak koszary łazienkowskie, nowy plac mustry i oboz Powązkowski, zamieniły się w nadobne ogrody, które poważność swego przeznaczenia cieniem drzew i rozmaitością kwiatow osłaniaią.

Wszystkie te korzyści nie mogły bydź otrzymane iak tylko oszczędnością i nayściśleyszą rachunkowością, która w każdey chwili sposobem iasnym i dokładnym podaie łatwość do usprawiedliwienia użytku funduszow, iakiemi administracyia rozporządza.

SKARB.

Zarządzanie Skarbem Królestwa w przeciągu czasu upłynionego od ostatniego Seymu, przedstawiało ważne trudności. Niedobor spostrzeżony w roku 1820 znacznie się w ciągu następuiącego powiększył. Wstrzymywał iuż służbę publiczną, a więcey ieszcze ią zagrażał. Dochody z Dobr narodowych nagle spadały, z powodu tey samey bezcenności płodow ziemi, która pobor podatkow gruntowych codzień trudnieyszym, i coraz mniey wydatnym czyniła. Jednakże baczność Naywyższa, czuwaiąca nad działaniami Rządowemi przywołała porządek do kierunku skarbowego; a za pomocą tego niezbędnego w każdey dobrey administracyi przewodnika, oraz surowszey kontroli i niejakiego rozprzestrzenienia podatkow niestałych nietylko niedostatek zapełniony i służba publiczna ściśle zaspokoione zostały, lecz znaczny zapas w gotowiźnie złożony iest w skrzyniach Skarbowych, i służyć ma do uiszczenia części długu narodowego.

W celu dopełnienia tego świętego obowiązku naprzód podpisana była Konwencyia z Prussami. Poźnieysza, podobnie ułatwiaiąca Rządowe stosunki między Austryią i Królestwem, przygotowana wytrwałością tego samego Pełnomocnika, winna iest swoie ukończenie osobistemu wdaniu się naszego Monarchy. Kommissarz zaś Królewski trudni się regulowaniem pretensyi prywatnych, których zasady już będąc ustanowione, obiecuią spieszne rozwiązanie tey ważney rozprawy. Pozostaną tylko do ukończenia, ciągnące się likwidacyie z Saxoniią i Francyią, poczem dokładnie będzie można oznaczyć ogoł długu publicznego; a gdy sprawdzenie ostateczne wszelkich pretensyi zostanie zarazem uskutecznione przez Kommissyią Likwidacyyną, która się tym przedmiotem gorliwie zaymuie; wszystkie te czynności, wspólnie do przyspieszenia wypłaty wierzycielom kraiowym, doprowadzą.

Bez wątpienia niedostatek pieniędzy doznawany od właścicieli ziemiańskich, trwa ciągle, wraz z przyczynami, które go sprawiły; Monarcha daleki od tego, aby chciał przytłumiać głos ich dolegliwości; przychylaiąc się owszem w

Oycowskiey troskliwości do życzeń wyrażonych przez Reprezentantów narodowych, rozkazał ułożyć proiekt systematu kredytowego, który iuż powierzony rozwadze Rad Woiewódzkich, przedstawiony Izbom Seymowym, od Kommissyi Rządowey Przychodow i Skarbu zostanie. Wszakże, uznaiąc klęskę ciężącą na własnościach ziemiańskich i poszukiwaiąc sposobu podniesienia ich wartości, Rząd mniema, iż pod tki g untowe nie zdawałyby się uciążliwemi, gdyby cena i odbyt na płody, stały się korzystnieyszemi. Ponieważ zaś nie można było teraz zmnieyszyć tych podatkow, przynaymnie Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu zdołała bez ich powiększenia bezpośredniego, doprowadzić Skarb publiczny do stanu kwitnącego, w iakim się znayduie.

Takie są w krotkości dzieie administracyi przez te ostatnie lata. Pod szczęśliwym pokoiu powszechnego wpływem, zabiegi iey muszą bydź prawie wszędzie sobie podobne, w poszukiwaniu pomyślności prywatney, porządku ogolnego i wszelkich korzyści społecznych. Uzyskanie bardziey, lub mniey skore tych dobrodzieystw, powinnoby więcey zawisnąć od dobroci ustanowionego Rządu, iak o dzielności osob, ktore nad iego wykonaniem czuwaią. W istocie, ludzie i wypadki przemiiaią, ale kiedy szlachetne instytucyie zdołaią wytrwać i przetrzymać czasy; niosą one według zmiennych kolei, powodzenie albo pociechę obecnym, oraz nadzieię potomnym. Szczęśliwe narody, ktorym od Boskiey Opatrzności nadane zostały! Szczęśliwe zwłaszcza ieśli umieią ie zachować, używać ich z miarą i spokoynością; i ieżeli potomność przynaymniey nie może im zarzucić, że nienewczesnemi zapędami, istnienie takich korzyści w wątpliwość podały. Kiedy nieprzewidziane zdarzenia rzuciły słaby kray reprezentacyyny, pomiędzy potężne Monarchiie samowładne, ileż mu nie trzeba w radach i działaniach umiarkowania, ażeby mógł pozyskać nieiakie trwanie i szczęście! Prożnoby szukał o podal, albo w przeszłości, przykładow do siebie zastosowanych; nie może ich brać iak tylko od siebie samego; należy mu strzedz się złudzenia podobnych nazwisk, i poddać się własnemu położeniu; inaczey, widziałby się pozbawionym i swobod składem reprezentacyynym ar c onych, i spokoyności od Rządu edynowładnego przyrzekaney. — Wszakże doświadczenie czasow i narodow, zgodne z postrzeżeniami nad przyrodzeniem ludzkiem, dostatecznie iuż przekonały, że roztropność i umiarkowanie nie mogą bydź przymiotami, zgromadzeniom licznym i obraduiącym znamienicie udzielanemi; że maią bydź w nich zastąpione przez szczerość i otwartość, i że te ostatnie przeto, posiadaią prawo do wyrozumienia tey Władzy, ktora ie oświadczać dozwoliła. I rzeczywiscie wyrażenie pomiarkowane potrzeb i życzeń narodu wyobrażanego przez swych zastępców iest ich właściwą attrybucyią i obowiązkiem, rownie iak iest w woli Monarchy ie wysłuchać i rozważyć. Działania stósowne do tych prawideł, znamienować pewnie będą Obrady Seymowe teraźnieysze, i oznaczą ie powszechnem zadowoleniem.

Z Paryża d. 17 Maia.

Kardynał Xżę Clermont-Tonnere, Arcybiskup Tuluzy, i Hr. Lati, Arcybiskup Reimsu, mianowanemi zostali komandorami orderów Królewskich.

Wiazd Króla do Paryża po koronacyi odłożony został z 4 na 6 Czerwca. Pomiędzy woyskowych rozdanych zostanie 800 krzyżow Legii honorowey. Miasto Reims oświecane będzie gazem. 220 sikawnikow udadzą się z 30 pompami do tego miasta; około samego katedralnego kości ła stać ma 15 sikawek. 9 kommissarzów policyi, 5 pokoiowych urzędników i 38 inspektorow policyi poiechało ztąd do Reims, gdzie znayduie się iuż mnóstwo cudzoziemcow.

Od kilku dni widzieć można za biletami wniyścia, przepyszne dary, które Krol dla katedry Reimskiey przeznaczył. Składaią one się z 9 bogatych kapłańskich ubiorów, infuł Arcybiskupich, krzyżow na ołtarze, &c. Infuła dla Arcybiskupa Reimskiego iest drogiemi kamieniami przyozdobiona. Dla Wielkiego Jałmużnika zrobiony iest dyiamentowy krzyż na piersi. Fioletowy aksamitny płaszcz, ktory Krol w dniu koronacyi podczas posłuchania na sobie mieć będzie, iest 15 stóp długi, złotemi liliiami przyozdobiony i gronostaiami obłożony.

Do wydziału spraw zagranicznych przybył goniec z pismami z Stambułu.

D. 8 b. m. mieszkańcy Orleanu obchodzili rocznicę oswobodzenia miasta swoiego przez Dziewicę Joannę d' Arc. Za poległych wowczas obywateli Orleańskich odprawione zostały exekwiie.

Umarli tu wczoray Biskup w Troyes, Hr. Boulogne, Poseł Portugalski, Kawaler Britto i znany uczony Fabre d' Olivet.

Z Madrytu d. 30 Kwietnia.

Zdaią się u nas coraz bardziey przekonywać, iż uzbroienie ludu niebyło rozsądnym środkiem; rząd zaledwo iuz zapędy iego wstrzymać zdoła. Gdy korpusy Królewskich ochotników dowiedziały się, iż na radzie Królewskiey była mowa o ich reformie, oświadczyły na różnych schadzkach, iż potrafią się takowemu rozkazowi oprzeć. Niektórzy z zapaleńców słyszeć się nawet dali, iż radców stanu, ktorzy takowe wnieśli zdanie, należy przed ich własnemi domami powieszać. Jak tu, tak i po prowincyiach ochotnicy Królewscy przewodzą nad władzami.

W okolicy wsi Monte-Erneso w Estramadurze odkryto kopalnią złota. Wyznaczona została kommissyia z mineralogów do zgłębienia rzeczy na mieysca.

Tentowane dotąd pożyczki wszystkie się nieudały, a potrzeby codziennie się wzmagaią. Zaciągniona przez Rejencyią pożyczka musi bydź w dniu 1go Lipca spłaconą; potrzeba na to 24 mill. a nieznayduie się w skarbie iak kilkanaście. Kassa umorzenia iest także próżna.

Król Portugalski przedsięwziął podróż przez północne prowincyie swoiego królestwa, ktora 3 tygodnie trwać będzie. Wszędzie przyymowany iest Monarcha z oznakami radości.

Z Londynu d. 10 Maia.

Na wsparcie zniszczonych przez powódź Hanoweranow rada miasta tutey-

szego złożyła 200 Fs. a wielka loża wolnych mularzów 100 Fs. Ogółem złożono do dnia dzisieyszego na ten cel 7870½ F.

Wyspa Hayti, (St. Domingo) zamieszkała dawniey przez niewolników Murzynów, a dziś istotnie nie zależąca od Europeyskiego zwierzchnictwa, ale zamieniona na Rzeczpospolitą pod obieralnym Prezydentem, dostarczaiąca nam ieszcze corocznie wiele kawy, cukru i bawełny, liczy podług zrobionego w r. 1824 spisu 935,000 mieszkańców, 45,000 ludzi regularnego woyska, 110,000 milicyi, &c. Przed rewolucyią ludność iey nie wynosiła iak 660,000 mieszkańców, a zatem w niespełna 30 latach powiększyła się blisko o połowę.

Zgromadzenia prawodawcze Buenos-Ayres wydało w roku zeszłym 3 ważne uchwały: 1) znoszącą handel niewolnikami, uważaiąc go iako rozbóy morski i naznaczaiąc na prowadzącego takowy handel po przekonaniu karę szubieniey; 2) wyznaczył rocznie na edukacyią publiczną 25,000 pesos (50 0 0 franków); 3) dwanaście tysięcy pesos (25 000 Fr.) rocznie na nauki kraiowey młodzieży za granicą.

Gazeta Nowoiorkska donosi, iż zdechł tam niedawno pies gończy sławnego Franklina. Nie był to pies prosty, gdyż był kosztem municypalności chowany i żywiony; ażeby zaś niecierpiał głodu, odkazały rózne osoby summki na iego utrzymanie. Przykład ten znalazł naśladowców, i na końcu miał 50,000 dolarów maiątku.

Miasto Ziednoczonych Stanów północney Ameryki Boston dotknięte zostało d. 7 Kwietnia okropnym pożarem, który 53 domow i składów kupieckich w pyrzysę obrócił i do pół milliona dolarów szkody zrządził. Towarzystwo ogniowe złożyć musi do 200,000 dolarow za zaręczone domy.

— Dnia 11. —

Na wczorayszem posiedzeniu niższey izby Parlamentu P. Canning nie mógł się ieszcze znaydować dla choroby przy roztrząsaniu bilu za Katolikami; bronił go go P. Huskisson, a przeciw niemu mowili mocno P. Peel i Instygator jeneralny. Nakoniec został większością 248 głosow przeciw 227 przyięty.

Xżę Jorku złożył d. 9 wyższey izbie prośbę od mieszkańcow Edmontons przeciw żądaniu Katolikow z 1692 podpisami, i oświadczył, iż szczerze zgadza się z proszącemi.

Margr. Wellesley, Vicekról Irlandyi oczekiwany tu iest codzień. Zaraz po przybyciu mieć będzie posłuchanie u Króla, i gdy w izbie wyższey obiawi zdanie swoie względem sprawy Katolików, odiedzie do Irlandyi.

W tym i przyszłym miesiącu odpłynie 17 okrętów z 3300 woyska do Indyy.

W przeszłym tygodniu wprowadzono do Liwerpoola 25.000 pak bawełny. W warsztacie tego miasta buduią 15 parowych statkow.

Wiadomość o zmianie systematu handlowego w Anglii zrządziła w północney Ameryce wielką radość, i PP. Huskisson i Kanclerz skarbowy wynoszonemi są pod Niebiosa.

Izba Reprezentantów Mexyku wyznaczyła kommissyią do podania iey zdania swoiego względem upoważnienia władzy wykonawczey do przedsięwzięcia kroków

przeciw Biskupowi Senory, który w pismach swoich okazuie się zawsze nieprzyiacielem niepodległości Mexykańskiey i lud przeciw niey pobudza.

Do Buenos-Ayres przybyło niedawno wiele Angielskich koni naypięknieyszego gatunku, dla ulepszenia stad tamteyszych.

Z Włoch d. 3 Maia.

Rzym zaczyna bydź, iak zazwyczay w tey porze roku, z cudzoziemcow ogołocony, wszelako Pielgrzymi przybywaiący z prowincyionalnych miast i wsiow kraiu kościelnego zapełniaią dosyć ulice. Przed kilku dniami przybyło tam bractwo workowe z Viterbo; członki iego chodzą boso, ubranemi są w płociennicach kroiem wora, powrozem przepasani, a twarz maią także płóciennem kapturem zakrytą. Było ich około 50; nieśli przed sobą trupią głowę i trupie kosci. Do ich instytucyi należy nic nie mówić, dopoki maią na sobie ubiór bractwa. Przed obiadem biczuią się i słuchaią Mszy S. i kazania. W bractwie tem znayduie się naywięcey szlachty lub maiętnych ludzi.— Jezuici odbywaią teraz naywięcey nabożeństwa w Rzymie, i na publicznych placach i ulicach miewaią często kazania.

Kawaler Thorwaldsen wystawił iuż w swoim warsztacie w Rzymie kolosalny wzór posągu Piusa VII, który zdobić ma iego grobowiec w kościele S. Piotra; piękność iego i trafność iest powszechnie dziwiona. Tenże Artysta ukończył iuż marmurową płaskorzeźbę, wystawiaiącą Kardynała Consalvi, ktory przez traktat Tolentyński r. 1815 oddaie Papieżowi utracone prowincyie. Do naynowszych sztuk Thorwaldsena należy ieszcze wzor wa, który zdobić ma wystawić się maiący zmarłemu Xciu Schwarzenberg pomnik.

Zazwyczay bywa w Rzymie w święto Katarzyny Seneńskiey przez bractwo Swiętey Katarzyny dei Funari uwolniony ieden z skazanych na galery zbrodniarzów. Bractwo udaie się z swoim kapelanem i bedelami do więzienia szczęśliwego, na którego pada ułaskawienie (który iednak musi bydź przez rząd oznaczony); wdziewa na niego białą togę, a na głowę wieniec laurowy, i w tym ubiorze prowadzi go przez kilka ulic az do kościoła S. Katarzyny dei Funari, gdzie bywa uwolniony. Tradycyia niesie, że bractwo S. Katarzyny otrzymało ten przywiley, za to, że S. Katarzyna, iego Patronka, przyłożyła się szczególniey swoią wymową do przeniesienia na powrót Stolicy S. do Rzymu. Processyia ta niemogła wczoray nastąpić, ponieważ Oyciec S. nie dał pozwolenia i zamiarem iego bydź ma ograniczyć ten przywiley lub zupełnie go uchylić.

Pomiędzy Neapolitańskiem woyskiem osady w Palermo wszczęła się oczna choroba nazwana Ophthalmie, która iuż do 200 żołnierzy wzroku pozbawiła. Okulista Guadri, który z Neapolu do Palermo posłany został, radził, aby tę osadę przeprowadzić do Melazzo; ale że woyska Austryiackie stoiące tamże zupełnie wolne są od tey choroby, przypisuią ią zatem więcey niechluystwu i niedbałości woysk Neapolitańskich, niżeli klimatowi.

Z Smirny d. 9 Kwietnia.

D. 17 Marca powiewała ieszcze na murach Nawarinu Greska bandera, iak

dowiaduiemy się od Francuzkiego okrętu, ktory około tey twierdzy przepłynął. Pewną także iest rzeczą, iż kolumna Egipcyanów, którą Grecy oderznęli, przyprowadzoną została do niewoli woienney do Nawarin.

Odysseusz przyłączył się do Ibrahima Baszy i oddał mu w zakład swą żonę i dzieci; tak przynaymniey mówią, chociaż inni otem powątpiwaią. Jeżeli to iest prawdą, tedy zachodzi podobieństwo, że przyczyniła się do tego okoliczność, iż mu nic nie dano z pożyczki Angielskiey, gdy tymczasem wynagrodzono innych naczelnikow. Zresztą sam tylko przeszedł i nieprzyprowadził nieprzyiacielowi ani woyska, ani żadnych potrzeb woiennych.

Hydryioci uzbraiaią się skwapliwie na przyszłą kampaniią. Też samo czynią Turcy w Stambule i w przeciągu 4 tygodni spodziewać się należy ważnych zdarzeń. W Vurla o kilka godzin ztąd drogi zakładany iest oboz na 100,000 ludzi, którzy iak tylko nadeydą przewozowe okręty uderzyć maią na Samos.

Z Stambułu d. 23 Kwietnia.

Z Morei nadeyść tu miały niepomyślne wiadomości. Podług nich Ibrahim Basza znayduie się w nader przykrem położeniu, bo ściągaiący się ze wszystkich stron Grecy, mocno na niego napieraią. Mówią, iż wylądowanie iego zrządziło powszechne powstanie, ktore iak iskra elektryczna wszystkich Greków przeraziło. Kapitani okrętow Francuzkich przybyłych tu z wod Morei oświadczaią wielką obawę względem Ibrahima Baszy, ale Turcy spodziewaią się, iż on przez swoią zręczność potrafi wydobydź się z niebezpieczeństwa. — O postąpieniu przeciw Morei Tureckiego woyska pod naczelnym dowodztwem Redschid Baszy nic niesłychać.

Od granic Tureckich d. 1 Maia.

Podług naynowszych doniesień z Stambułu pod d. 17 Kwietnia, nietylko niepotwierdziła się udzielona przez Ministeryum Porty Posłom zagranicznym wiadomość o zwycięztwach, ktore Ibrahim Basza po wylądowaniu do Morei odnieść miał, ale nadto doniesienia Greckie o iego pobiciu przy postąpieniu przeciw Nawarin poczytane są za wiary godne. Greckie doniesienia mienią bydź całą tę wyprawę Egipską za upadłą, i nawet Francuzcy kapitani okrętowi, którzy z wod Morei przybywaią, zapewniaią, iż woyska Egipskie bez zachowania karności pod Modon stoią.

Do Ankony nadeszły listy z Korfu do 8 Kwietnia, ktore o położeniu w Morei donoszą tylko w ogolności, że wyprawa Egipska tak dobrze iak zniszczoną uważaną bydź może; 3000 Egipcyian trzymać się ieszcze ma w oszańcowanem stanowisku, lecz Grecy spodziewaią się wkrotce przymusić ich do poddania się.

— Dnia 3 Maia. —

Prosto z Trypolizzy pod d. 11 Kwietnia nadeszłe doniesienia (iak Gazeta powszechna twierdzi) zapewniaią, że reszta Egipskiey wyprawy pod Ibrahimem Baszą d. 27 Marca na głowę pobitą została. Wielu zostaiących w służbie Egipskiey Europeyskich officerow dostało się do niewoli Greckiey.

DODATEK DO Nro 44. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 1 CZERWCA 1825 ROKU WE ŚRODĘ.

Z Berlina d. 24 Maia.

Dnia 21 b. m. w zamku Królewskim nastąpiło wysokie zaślubienie J. K. W. Królewny Ludwiki, córki J. K. M. z J. K. W. Królewicem Niderlandzkim Fryderykiem. Uroczystość ta odbyła się podług wyszłego dniem pierwey programmatu. Nazaiutrz o godzinie w pół do 12tey nastąpił wywód, na który cały Dwór wystąpił w gali, potem było śniadanie u Wysokich Nowożeńców dla rodziny Królewskiey i Dworu. W wieczór o godzinie 6 dawali Wysocy Nowożeńcy posłuchania w sali rycerskiey, a potem nastąpił polonesowy bal w białey sali, na którym Damy znaydowały się w Dworskich ubiorach. D. 23 był wielki obiad w sali rycerskiey; w wieczór opera (Alcidor). Dwór zostawał ciągle w gali. D. 24 był obiad u Królewica Następcy tronu, potem widowisko teatralne, wieczerza w pałacu rodziny Królewskiey i bezpłatna reduta. D. 25 obiad dla samey rodziny Królewskiey, widowisko teatralne i bal w Charlottenburgu. D. 26 obiad w pałacu Królewskim, a w wieczór opera.

Z Medyolanu d. 18 Maia.

D. 13 b. m. około godziny 7. z wieczora NN. Królestwo obu Sycyliy, w towarzystwie Xiążąt San Valentino i Ruffo, przybyli do Lodi, gdzie powitanemi zostali w imieniu N. Cesarza przez Jenerała Feldmarszałka porucznika Hr. de l'Espine, Podpułkownika Hr. Woyna i C. K. Delegata prowincyi, a nazaiutrz o godzinie 7 zrana udali się w dalszą do Medyolanu drogę. NN. Cesarstwo d. 14 o godzinie 9 zrana wyiechali w gali przeciw Wysokim Podróżnym i raczyli się o milę Włoską od Porta Romana w folwarku Gambaloita zatrzymać, gdzie J. C. K M. w r. 1816 raczył zabawić, dla przypatrzenia się robieniu Lodigiano czyli sera Parmezańskiego, który iest nayważnieyszą odnogą przemysłu i handlu tey okolicy. Tu został rozbity namiot, do którego około godziny 10 przybyli NN. Królestwo Sycyliyscy i od Cesarza i Cesarzowey przyiętemi zostali. Po zabawieniu i wypoczęciu przez kwadrans pod namiotem, wsiedli wszyscy Wysocy Państwo do otwartego galowego powozu i przy assystencyi obu

stronnych orszaków wiechali do Medyolanu. Od Porta Romana aż do pałacu Orientale, który był na mieszkanie NN. Królestwa Sycyliyskih przygotowany, stały w dwóch szeregach woyska. Balkony i okna domów i pałaców w ulicy przez którą wiazd nastąpił, były obiciami i kobiercami przyozdobione; NN. Cesarstwo i Królestwo powitanemi zostali przez tłumy ludu radosnemi okrzykami. Przy wysiadaniu Wysocy Podróżni przyięcemi zostali przez Arcyxiążęta Franciszka i Rainera, ich Małżonki i Xięztwo Salernu. NN. Cesarstwo udali się potem do swoiego pałacu.

Municypalność w Bergamo na pamiątkę obecności NN. Cesarstwa w Włoskich swoich kraiach i w przyiemney nadziei bycia od Nich, równie iak inne miasta, odwiedzionemi, wyznaczyła uposażenie w iednym z tameyszych Instytutów wychowania płci żeńskiey dla 2ch córek ubogich C. K. officerów.

W Wenecyi umarł d. 10 Maia dowódca tameczney twierdzy C. K. Jenerał artylleryi, Margrabia Chasteller, kawaler wielu orderów, &c.

Z Londynu d. 14 Maia.

Na wczorayszem posiedzeniu izby niższey Parlamentu przyięty został bil względem dozwolenia sprzedarzy w kraiu znaydującego się pod zamknięciem Królewskim zagranicznego zboża.

Mianowany przy Dworze Madryckim Posłem P. Lamb odpłynął tam z Dowru.

We wtorek Poseł Austryiacki, Xżę Esterhazy, dał w Chandos-house nader wspaniały obiad na osob 800, a we środę poiechał do Combewood, dla pożegnania się z P. Canning przed swoim odiazdem na ląd stały. Na drodze ku Oxford bryka wyładowana omiiaiąc iego powoz obaliła; stłukł się Xżę, ale przecię nieszkodliwie, bo mógł nazaiutrz do Paryża odiechać.

Znaczna liczba kupców tuteyszych dała wczoray dla Xcia Wellingtona wielki obiad i złożyła mu kosztowne naczenie na pamiątkę zwycięztwa pod Waterloo.

P. Brougham zaniosł d. 11 bil względem przypuszczenia Katolików do praw obywatelskich do izby wyższey, gdzie zaraz po raz pierwszy był odczytany.

Wyznaczona przez Lordów admiralicyi nagroda za nayiepszy zegar morski oznaczaiący długość morza, przyznaną została tuteyszemu młodemu Widenham, ponieważ zrobiony przez niego tego rodzaiu zegar przez cały rok ani dwóch sekund nieuchybił.

Pod tytułem Parthenon wyszedł tu pierwszy poszyt nowego pięknym kunsztom poświęconego dziennika, który składany iest naprzód literami, a potem wyryty na kamieniu i odbity. Jakkolwiek to iest druk kosztowny, ma iednak tę korzyść, iż razem z textem odbitemi bydź mogą wignetki, noty muzyczne i rysunki. Nazwano ten sposób drukowania Typolitografią.

W tych dniach wystawiono na iednym z tuteyszych teatrów podług Schillera, ułożoną trajedyią, Wilhelm Tell.

Bawiący tu deputowani Grecey: Orlando i Luriotis odebrali od Prezydenta rządu Greckiego Jerzego Konduriotti urzędowe pismo pod d. 30 Marca z Trypolizzy, które potwierdza zupełnie odniesione przez Greków nad Egipcyianami d. 27 Marca pod Nawarin zwycięztwo.

Greccy jenerałowie dowodzący w tey bitwie nazywaią się: Koracasos, Kristos, Karaiskakis, Zawelos i Skurtis. Nieprzyiaciel ucieka i 3000 Egipcyian są ze wszystkich stron opasanemi.

Podług Gazety Kalkuckiey z d. 4 Stycznia wczoray tu nadeszłey, dawnieysza nadzieia prędkiego pokoiu z Birmanami zdaie się potwierdzać.

Od brzegów Menu d. 15 Maia.

Do Minchen przybył d. 6 b. m. na 10 czterokonnych wozach wielki i piękny namiot, ktory miasto Augszburg w roku zeszłym na obecność tam NN. Królestwa Bawarskich z Ich rodziną zrobić kazało, i J. K. M. raczył go w podarunku przyiąć. Zawieziony zostanie do Tegernsee i na oznaczonem przez J. K. M. mieyscu rozbity.

Tegoroczne Zgromadzenie Stanów Badeńskich zostało d. 14 b. m. zakończone.

W Sztuttgardzie obchodzona była rocznica śmierci Schillera d. 9 b. m. Popiersie iego, arcydzieło Dannekera, przyozdobione było laurami i cyprysem, przy którym odśpiewane zostały pieśni z sztuk teatralnych zmarłego, przyczem Professor Schwab miał mowę na iego pochwałę. Tegoż wieczora otworzona składka na pomnik dla Schillera, poszła dobyé pomyślnie i dotąd dla naymnieyszych datków iest otwarta.

Dnia 30 i 31 Maia 1825 r.

Cena Zbóż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— *Pszenicy*	11 0	10 15	10 —	9 —
— *Zyta*	5 15	5 —	4 15	4 —
— *Jęczmienia*	4 15	4 12	4 —	3 24
— *Owsa*	4 12	4 6	4 —	— —
— *Jagieł*	17 —	16 —	15 —	— —
— *Grochu*	5 15	5 —	4 15	4 —
— *Rzepaku*	— —	— —	— —	— —

W Gdańsku dnia 24 Maia.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od	Złp.	510	do	600
Zyta	—	—	240	—	270.
Jęczmienia	—	—	210	—	228.
Owsa	—	—	162	—	180.
Grochu	—	—	270	—	330.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 140 Ciągnieniu dnia 1 Czerwca r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

7. 52. 61. 35. 32.

Przyszłe 141 Ciągnienie dnia 8 Czerwca r. 1825 przypada.

UWIADOMIENIE.

Gdy dla braku sprzedarzy losów Loteryi na Kamienice tu w Krakowie pod Nrami 538 i 683 w Ulicy Floryańskiey do skutku przyiść nie może, a zatym wzywa się Właścicieli losów, którzy takowe pobrali, aby w mieyscu gdzie na takową loteryą stawili, stawkę swoią odebrać raczyli.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu.

Stósownie do Odezwy Kommissyi Włościańskiey pod dniem 21 z. m. do Senatu uczynioney, iako też w skutku Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 18 b. m. Nr 1885 zawiadomia Publiczność, iż w Biórze Wydziału w dniu 30 b. m. i 1 Czerwca roku b. przedstanowczo, nakoniec w dniu 15tym Czerwca roku b. o godzinie 10 zrana odbędzie się stanowcza Licytacya wieczystey Dzierżawy Reaności w Wsi Troianowicach z Solectwa tamże dawniey exystuiącego przez Kommissyą Włościańską utworzoney. — Warunki tey Licytacyi w każdym razie udzielone bydź mogą Konkurrentom w Kancellaryi Kommissyi Włościańskiey.

W Krakowie dnia 25 Maia 1825 r.

Wasserrab.
Gadomski, S. W.

Prezes Sądu Appellacyinego W. M. Krakowa i Jego Okręgu.

Stosownie do przepisu artykułu 118 Kodexu Cywilnego, podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi Kraiu tuteyszego, na powództwo Jakóba Ignacego dwoyga imion Ryszkowskiego Maystra professyi Krawieckiey w Mieście Krakowie zamieszkałego, wydał w dniu 20 Października 1823 wyrok przedstanowczy, którym śledzenie nieprzytomności Kazimierza Tomasza dwoyga imion Ryszkowskiego, brata powoda, przeszło od lat 4 nieobecnego; Sądowi Pokoiu Miasta Krakowa Okręgu I. nakazanem zostało.

W Krakowie dnia 16 Marca 1825 roku. *Nikorowicz.*

Raubath, Sekr: S. A.

Podpisany Notaryusz Publiczny Wolnego Miasta Krakowa z Jego Okręgiem podaie do Publiczney wiadomości: iż przysądzenie domu drewnianego z ogrodem fruchtowym po niegdy Jacentym Chaykowskim pozostałego przy Krakowie na Wygodzie pod L. 360 stoiącego na licytacyi przedstanowczey w dniu 10 Maia r. b. 1825 publicznie odbytey Panu Józefowi Gadomskiemu za summę Złpol. 818 gr. 15 iako naywięcey offiarującemu nastąpiło, stosownie więc do prawa termin do Licytacyi stanowczey tegoż Domu na dzień 27 Czerwca r. b. 1825 na godzinę 10 ranną w Kancellaryi Notaryatu przy Ulicy Grodzkiey pod Liczbą 84 znayduiącey się przeznacza. O warunkach Licytacyi w Kancellaryi podpisanego Notaryusza każdego czasu dowiedzieć się można. — W Krakowie dnia 16 Maia 1825 roku.

I. Rogalski.

W dniu 3 Czerwca r. b. 1825 o godzinie 10tey ranney, w Rynku głównym w Gmachu Sukiennice zwanym, w drodze Exekucyi Sądowey, odbędzie się publiczna Licytacya zaiętych ruchomości iako to: Zegara stołowego, Zwierciadeł, Komod, Kanap, Krzesełek, Stolików, Szaf na Suknie i innych. Chęć zatem licytowania maiących podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 28 Maia 1825 r.

Teodor Jaworski, Kom: Sąd.

W dniu 6 Czerwca r. b. 1825 o godzinie 9tey zrana rozpocznie się, a następnych dni kontynuować się będzie w Krakowie w Głownym Rynku pod L. 265 Licytacya zatradowanych ruchomości iako to: Zwierciadeł ściennych dużych, *detto* stoiących, Zerandolów, rzeźby i kolumn marmurowych, malowideł, Kupfersztychów kosztownych, Szkła, porcellany, faiansów, Mebli machoniowych, miedzi kuchenney, Karety, Bryczki, Wozu, Sanek, &c. &c.

W Krakowie dnia 26 Maia 1825 roku.

H. Salomoński, Kom: Sąd.

W dniu 7 Czerwca r. b. 1825 o godzinie 9tey zrana rozpocznie się w Krakowie przy Ulicy S. Jana w Domu pod L. 486 Licytacya zatradowanych ruchomości iako to: Mebli Machoniowych, Zerandolów, malowideł, Biblioteki, garderoby nader kosztowney francuzkiey staroświeckiey, miedzi, brązów, wyborney i piękney porcellany, Zastawy zwierciadlaney stołowey, Obrusów, Serwet, Szorów, i innych sprzętów — Chęć licytowania maiących zaprasza się z gotowemi pieniądzmi.

W Krakowie dnia 26 Maia 1825 r.

H. Salomoński, Kom: Sąd.

Dobra Wierzbica z przyległościami Obrażeiowice i Bodzeiowice w Powiecie i Obwodzie Miechowskim Woiewództwie Krakowskim położone wzchletnią od dni 24 Czerwca r. b. Dzierżawną possesyą w drodze exekucyi Sądowey zaięte, przez publiczną licytacyą dniu 14 Czerwca r. b. zrana o godzinie 10 w kancellaryi Notaryusza w Miechowie przed W. Walentym Sobockim odbydź się maiącą wydzierżawione będą; cena tey dzierżawy iest na 3000 Złp. oznaczona: warunki zaś u nadmienionego Notaryusza złożone, każdemu do odczytania podane zostaną.

W Kielcach dnia 27 Kwietnia 1825 roku.

A. Grudziński, K. W. K.